

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jiřího Vyvadila a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci stěžovatele **V. L.**, zastoupeného Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem se sídlem v Plzni, Františkánská 7, za účasti **Ministerstva vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 17. 12. 2004, č. j. 59 Az 793/2003 - 30,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 17. 12. 2004, č. j. 59 Az 793/2003 - 30, byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 3. 12. 2003, č. j. OAM-1277/LE-B04-B02-2003, kterým bylo rozhodnuto o neudělení azylu stěžovateli podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a současně bylo rozhodnuto, že se na něho nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že žádné z tvrzení stěžovatele, jež jsou zachycena ve správním spise a ve svém souhrnu tvoří skutkový základ pro rozhodnutí ministerstva, nelze podřadit důvodům pro udělení azylu vymezeným v § 12 zákona o azylu, když důvodem odchodu stěžovatele z vlasti byla snaha vyhnout se placení dluhů za zařízení, které mu jiný neoprávněně zadržuje. Stěžovatel neprokázal, že by jeho situace ve vlasti odůvodňovala

požádat o poskytnutí ochrany v jiné zemi prostřednictvím institutu azylu. Krajský soud neshledal žádné pochybení ministerstva, protože má za to, že se žádostí stěžovatele stejně jako ostatními skutečnostmi, které v průběhu řízení vyšly najevo, zabývalo zodpovědně a svědomitě tak, jak mu to ukládá ustanovení § 3 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).

V kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě stěžovatel uvedl, že přípustnost jejího podání spatřuje v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť krajský soud, stejně jako ministerstvo, nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda je možno na jeho případ vztáhnout § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, tedy že žádost o udělení azylu byla podána zjevně nedůvodně. Stěžovatel se ve své domovské zemi dostal do finančních potíží, kdy ho pronásledovali vymahači fiktivních dluhů. K vymáhání použili osob ze zločineckých struktur a stěžovatel tak byl ohrožen nejen na zdraví, ale i na životě. Pokud hledal ochranu u státních orgánů, zjistil, že i tyto jsou součástí zločineckých struktur a nemá tak šanci zajistit ochranu své osoby. Stěžovatel je přesvědčen, že je u něj dán důvod k udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, protože patří do sociální skupiny nečlenů zločineckých struktur a je těmito strukturami pronásledován právě z toho důvodu, že není členem těchto struktur a domovský stát tuto situaci toleruje. V této souvislosti upozornil na čl. 65 metodologické příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka. Důvod kasační stížnosti spatřuje také ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. v tom, že ministerstvo provedlo dokazování nedostatečným způsobem a na základě takto zjištěného skutkového stavu nebylo možné ve správním řízení spravedlivě rozhodnout. Ministerstvo zcela nerespektovalo situaci stěžovatele, který jako účastník azylového řízení má jen velmi omezené možnosti pro zajištění důkazů o persekuci v domovské zemi, což krajský soud ponechal zcela bez povšimnutí. Další důvod spatřuje stěžovatel v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., když má za to, že krajský soud nesprávným způsobem posoudil otázku, zda správní řízení netrpělo procesní vadou. Stěžovateli je vytýkáno, že sice uvedl konkrétní ustanovení správního řádu, která mělo ministerstvo porušit, avšak nepřiřadil k nim konkrétní skutková tvrzení. Stěžovatel je přesvědčen, že ministerstvo se dopustilo porušení správního řádu minimálně tím, že nedostatečným způsobem provedlo dokazování a že jeho rozhodnutí neodpovídá § 47 odst. 3 správního řádu, protože jeho odůvodnění je nedostatečné. Stěžovatel rovněž vyjádřil nesouhlas se závěry krajského soudu ohledně nedodržení ustanovení § 47 odst. 5 správního řádu při vyhotovování žalobou napadeného rozhodnutí a se způsobem, jímž se krajský soud vypořádal s tvrzením ministerstva o neexistenci překážek pro vycestování. Krajský soud zcela přehlíží jeho situaci, neboť při návratu na Ukrajinu mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského a ponižující zacházení. V této souvislosti odkázal na zprávu Ministerstva zahraničních věcí USA o dodržování lidských práv za rok 2003. Stěžovatel vyslovil domněnku, že splňuje zákonné podmínky pro přiznání překážek vycestování podle § 91 zákona o azylu, kterými se ministerstvo ani krajský soud v odůvodnění svých rozhodnutí vůbec nezabývaly. Proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil, věc vrátil k dalšímu řízení a kasační stížnosti přiznal odkladný účinek.

Ministerstvo ve svém vyjádření popřelo oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jeho rozhodnutí i rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Odkázalo na správní spis, zejména na podání a výpovědi stěžovatele učiněné ve správním řízení a navrhlo zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil, přičemž neshledal vady uvedené v odstavci 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Pokud stěžovatel v prvním z uváděných důvodů podané kasační stížnosti namítal, že krajský soud, stejně jako ministerstvo, nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda je možno na jeho případ vztáhnout § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, neboť je přesvědčen, že je u něj dán důvod k udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že v daném případě nebyla žádost o udělení azylu ministerstvem zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, ale bylo rozhodnuto o neudělení azylu podle § 12, respektive § 13 a § 14, zákona o azylu. Proto je tato námitka zcela bezpředmětná.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je buď pronásledován za uplatňování politických práv a svobod a nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vydíráním ze strany soukromých osob, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. Stěžovatel však žádné další skutečnosti v průběhu správního řízení neuváděl a jako důvod podání žádosti o udělení azylu označil jen pronásledování ze strany členů mafie vymáhajících jeho fiktivní dluhy. Co se rozumí sociální skupinou, velmi podrobně uvedl krajský soud v odůvodnění napadeného rozhodnutí, na které v této souvislosti Nejvyšší správní soud zcela odkazuje. Nečlenové zločineckých struktur však netvoří sociální skupinu, což Nejvyšší správní soud již mnohokrát vyjádřil ve svých rozhodnutích. Proto v tomto směru neshledává žádné pochybení krajského soudu.

Pokud stěžovatel upozorňuje na čl. 65 metodologické příručky procedur a kritérií pro postavení uprchlíka, považuje v této souvislosti Nejvyšší správní soud za dostačující uvést, že toto upozornění je zcela bezpředmětné, protože stěžovatel požádal o udělení azylu podle zákona o azylu a nikoliv o přiznání postavení uprchlíka podle zákona č. 498/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Dalším stěžovatelem uváděným důvodem podané kasační stížnosti je důvod spočívající v nedostatečně provedeném dokazování a z toho plynoucím nedostatečně zjištěném skutkovém stavu věci ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Ministerstvo si pro rozhodnutí opatřilo dostatek podkladů, když vycházelo z tvrzení stěžovatele uváděných v návrhu na zahájení řízení a v pohovoru k důvodům návrhu a z informací o situaci na Ukrajině Ministerstva zahraničí USA. Takto zjištěný skutkový stav nelze, zejména s ohledem na skutečnosti uvedené stěžovatelem ve správním řízení, považovat za nedostačující pro rozhodnutí ve věci. Protože stěžovatel uváděl důsledně jako důvod podání žádosti o azyl soukromé problémy, které se snažil odjezdem z Ukrajiny řešit, nebyl

důvod provádět jakékoliv další důkazy, přičemž nelze také ponechat bez povšimnutí, že stěžovatel neuvedl, jaké důkazy o jeho perzekuci na Ukrajině měly, nebo mohly být, provedeny. Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud nepovažuje ani tuto námitku za důvodnou a v řízení neshledal vadu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Stěžovatel v kasační stížnosti dále s poukazem na ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. namítal, že krajský soud nesprávně posoudil otázku, zda správní řízení netrpělo procesní vadou spočívající v tom, že ministerstvo nedostatečným způsobem provedlo dokazování a že odůvodnění jeho rozhodnutí je nedostatečné. Pokud stěžovatel vyjádřil přesvědčení, že bylo nedostatečným způsobem provedeno dokazování, odkazuje Nejvyšší správní soud na závěr vyslovený v předchozím odstavci. Tvrzení stěžovatele, že správní rozhodnutí neodpovídá ustanovení § 47 odst. 3 správního řádu, je obecné a neurčité, takže v tomto rozsahu nemohl Nejvyšší správní soud důvodnost namítané nezákonnosti přezkoumat.

Stěžovatel rovněž vyjádřil přesvědčení, že i když nepřiřadil k uvedeným ustanovením správního řádu skutkové důvody, je povinností soudu, přezkoumat napadené rozhodnutí i správní řízení z hlediska dodržení procesních předpisů. Tuto výhradu je nutno označit za zcela bezpředmětnou, neboť odůvodnění napadeného rozsudku neobsahuje žádnou výtku týkající se nepřiřazení konkrétních skutkových tvrzení k uvedeným konkrétním ustanovením správního řádu, která mělo ministerstvo porušit, jak je uvedeno v kasační stížnosti.

Za nedůvodnou považuje Nejvyšší správní soud také námitku stěžovatele, v níž vyjádřil nesouhlas se závěry krajského soudu ohledně nedodržení ustanovení § 47 odst. 5 správního řádu při vyhotovování žalobou napadeného rozhodnutí. Krajský soud správně konstatoval a rovněž ve svém rozhodnutí dostatečně odůvodnil, že nedostatek podpisu oprávněné osoby na všech písemných vyhotoveních rozhodnutí je sice vadou řízení před správním orgánem, neboť tím došlo k porušení ustanovení o řízení před správním orgánem a k porušení procesních práv účastníka řízení, nicméně pouze vadou méně závažnou. Vzhledem k tomu, že ve správním spise je založeno vyhotovení napadeného rozhodnutí vlastnoručně podepsané Mgr. P. N., který byl v době vydání napadeného rozhodnutí zástupcem ředitele odboru azylové politiky Ministerstva vnitra a podle organizačního řádu byl oprávněn a povinen zastupovat ředitele odboru PhDr. T. H., nemá ani Nejvyšší správní soud žádné pochybnosti o tom, že napadené rozhodnutí je skutečně projevem vůle správního orgánu, ani o tom, jaký obsah tento projev vůle má. S ohledem na uvedené je absence podpisu oprávněné osoby pouze na některém z písemných vyhotovení rozhodnutí vadou řízení, která nemohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 2 s. ř. s.

Vyjádření nesouhlasu stěžovatele se způsobem, jímž se krajský soud vypořádal s tvrzením ministerstva o neexistenci překážek pro vycestování svědčí o neznalosti předchozího řízení. Protože žaloba neobsahovala žalobní bod, který by se týkal překážky vycestování, nemohl krajský soud v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. v tomto směru napadené správní rozhodnutí přezkoumat.

Z důvodů výše uvedených Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s. bez jednání.

O stěžovatelem podaném návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle § 107 s. ř. s., se Nejvyšší správní soud nerozhodl, protože věc byla vyřízena přednostně v souladu s ustanovením § 56 ve spojení s § 120 s. ř. s.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. května 2005

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu